

פרשת השבוע על-פי ה"פרי צדיק"

פרשת תצוה

ו. ג' טהראן, א' זכרון,

ג' ג' עלי, ים הגדית, א' זיכר נזון

9/

וּבְתִנְחֻמָּא (שם) וְאַתָּה תִצְהֹה זוֹ שֶׁאָמַר
הכתוֹב (שיר השירים ז, ו) רַאשֵּׁן
עַלְקָ כְּכָרְמָל וְגַוְיִ הַרְשָׁ שְׁבִישָׁרָל שָׁקָול
כְּאַלְיהָוָ וְגַוְיִ וְדָלָת רַאשֵּׁן כְּאַרְגָּמָן הַדָּל
שְׁבִישָׁרָל שָׁקָול כְּדָנִיאָל דְּכָתִיב בֵּיה (דָנִיאָל
ה, כ"ט) וְהַלְבִישׁוּ לְדָנִיאָל אָרְגוֹנָא וְגַוְיִ מֶלֶךְ
אָסָור בְּרוֹהָטִים אָמַר לוֹ הַקְבִּיה לְמַשָּׁה מֶלֶךְ
עַשְׂתִּיךְ מֶלֶךְ וְגַוְיִ כְּנָיל. וַיְשַׁׁלֵּם סְמִיכָת
דָרְשָׁה זוֹ בְּפִרְשָׁה זוֹ עַל פִּי דְבָרֵינוּ שָׂזה בְּחִינָת
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אָוֹהֵב אֶת הַבְּרִיתוֹ וּמְקַרְבֵּן לְתֹורָה
לְקָרְבָּן וּחְזָקִים טָבָא מְגֻוְבָּה בִּישָׁא וְזָהָוּ שְׁהָרֶשׁ
שְׁבִישָׁרָל כְּאַלְיהָוָ שָׁעַלה לְרָאשֵׁן הַכְּרָמָל
וְכַתּוֹב שֵׁם (מלכיים א' י"ח, מ"ב) וַיִּשְׁמַע פְּנֵיו בֵין
בְּרָכָיו וְאָמְרוּ זָיל (שיר השירים ו'ה, י"ב) אָמַר
לִפְנֵי הַקְבִּיה אֵין לְנוּ זְכוֹת הַבְּטָה לְבְרִיתוֹ וְהַיָּנוּ
שָׁאָף אֶם הַשֵּׁם רְשִׁים בְּמַעֲשָׂהֶם כַּיִן שָׁהֵם
מְזֹרָעַ יְשָׁרָאֵל הַם בְּכָלְל וּמְעַמְּקָם צְדִיקִים
זָהָה פָעַל עַל יְדֵי הַתְּפִילָה. וְדָלָת רַאשֵּׁן הַיָּנוּ
הַדָּלִים שְׁבָרִים וְאֵין עַנְיָא אֶלָּא בְּדָרְשָׁה (נדיר
מ"א). מְכָל מָקוֹם שָׁקָול כְּדָנִיאָל שְׁמַתְקָרֶב
לְהַקְדּוֹשָׁה עַל יְדֵי חַכְמָת תֹּרָה וְזָהָוּ כְּדָנִיאָל
עַל דָרְךָ שְׁנָאָמָר (יחזקאל כ"ג, ג) הַנָּה חַכְם אָתָה
מְדָנִיאָל. וּבְמַדְרָשָׁה (שיר השירים ו'ה, ש) וְדָלָת
רַאשֵּׁן כְּאַרְגָּמָן הַדָּלִים וְהַרְשִׁים שְׁבִישָׁרָל
חַכְבִּין עַלְיִ כְּדוּד שְׁנָאָמָר (זכריה י"ב, ח) וְהִיא
גָנְכָשֶׁל בָּהָם בַּיּוֹם הַהְוָא כְּדוּד הַיָּנוּ שָׁכָל
הַדָּלוֹת וּמְכָשְׁלִים שְׁבָאים לְפִנֵּי פְּרָטִי נְפָשָׁות
יְשָׁרָאֵל יִשְׁלַׁח לְהַמְלָאָה הַתְּעִלוֹת עַל יְדֵי זָהָה
בִּיתְחַר שָׁאת כְּדוּד שְׁנָאָמָר (עֲבוֹדָה זָהָה ד') לֹא
בָּהָה שָׁאָין בָּזָה חַשְׁשָׁ אַיסּוּר מְדָת וּמְצֹות מֶלֶךְ
מְלָכִים הַמְלָכִים הַקְבִּיה כִּי גָם אַיסּוּר בְּנֹותִים
לְאוֹדוֹרִיתָא כְּמוֹ שְׁנָאָמָר בְּגָמְרָא (עֲבוֹדָה
זָהָה ש'). וְאָמַר שֵׁם עֲשָׂוִים זֶה רַק מִצְדָּךְ
גִּיאֹתָה לְכָם. וּבְאֶמֶת לֹא פָעַל קָטוֹרֶג שְׁלֹן
כְּלָום כִּי הִיא גִּילִי לְפִנֵּי יְתִבְרָךְ שְׁלֹל הַרְחָקוֹת
אַלְוָה הַמָּה לְתִכְלִית פְּרִישָׁות וּקְדוּשָׁה יִתְרָה.
וְכָאֵשָׁר הִיא בָּאֶמֶת שְׁנַתְפְּשָׁתָה הַקְדּוֹשָׁה הַזָּוּ
אַחֲרָה כֹּךְ בְּשָׁמוֹנה עַשְׁר דָבָר בְּכָל כָּל יִשְׂרָאֵל.
וְדִיקָא עַל יְדֵי הַרְחָקוֹת וְהַרְיָידָה שְׁבָא לְפִנֵּי
דָנִיאָל לְטָמֵעוֹ חַס וְשָׁלֹום עַל יְדֵי זָהָה בָּאָוֹ
וְכָל יִשְׂרָאֵל לְהַקְדּוֹשָׁה וּפְרִישָׁות יִתְרָה. וְזָהָה
שְׁנָאָמָר הַדָּל שְׁבִישָׁרָל כְּדָנִיאָל. וּכְמוֹ שְׁנָאָמָר
(ישעיה כ"ז, י"ג) בַּיּוֹם הַהְוָא יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר גְּדוֹלָה
וּבְאוֹהָבָדִים בָּאָרֶץ אָשָׁר וְגַוְיִ וּהַשְׁתָחָווּ
לְהִיא וְגַוְיִ שָׁגָם בְּעֶשֶׂר הַשְׁבָטִים שְׁנַטְמָעוּ בֵין
הַעֲכֹוּם יוּעַל וְהַשְׁתָחָווּ וְגַוְיִ וּעֲנֵן הַשְׁתָחָווּ
מִוְרָה עַל תִּכְלִית הַבִּיטּוֹל לְהַקְדּוֹשָׁה וְדִיקָא
עַל יְדֵי סִיבַת הַרְחָקוֹת יִתְعַלּוּ לְהַקְדּוֹשָׁה בִּתְרָה
שָׁאת כְּנָיל:

[ב] וְאַתָּה תִצְהֹה זוֹ שֶׁאָמַר
הַטוֹּרִים כָּתַב דְלָא הַזְכִיר מִשָּׁה
בְּפִרְשָׁה תִצְהֹה מִשְׁוּם שָׁאָמַר מַחְנִי נָא מִסְפָּר
וְגַוְיִ וּקְלָת חַכְם אָפִילוּ עַל תְּנִאי בָּא וּנְתִקְיִים
בָּזָה הַפִּרְשָׁה עַיִן שָׁם, וַיְשַׁׁלֵּם הַבְּנִים לְמִתְקִים
דִּיקָא בָּזָה הַפִּרְשָׁה.

וַיְשַׁׁלֵּם בָּזָה כִּי עֲנֵן פִּרְשָׁה זוֹ מִדְבָּר
מִקְדּוֹשָׁת כְּהֹונָה שִׁמְתְּחִילָה מַעֲנֵן הַגְּרוּת
וְאַתָּא (תְּנַחְמָא פִּרְשָׁה זוֹ ב') שְׁהָיָה נְפָשָׁוּ שְׁלָל
אַהֲרֹן עֲגֹמָה שֶׁלְאָהָרָן לוּ חָלָק בְּקָרְבָּנוֹת
הַנְּשִׁיאִים וְאָמַר לוֹ הַקְבִּיה שַׁאֲתָה לְעַצְמָךְ
תַּעֲשֵׂה חָנוֹכָה בָּאָוָה מַוְעָד וְגַוְיִ יְעַרְךְ אָוֹתָה
אַהֲרֹן וּבְנֵיו וְגַוְיִ וְלְכָאָרָה מִתְחִיד הַדְלָקָת
הַנְּרוּת לְאַהֲרֹן יוֹתֵר מִשְׁאָר הַקְרָבָנוֹת שַׁהְיָה
הַהְקָרְבָּה עַל יְדֵי אַהֲרֹן וּכְן קְרָבָנוֹת הַנְּשִׁיאִים
הַיָּה הוּא הַמְקָרֵב וּכְן הַנְּרוּת הַשְׁמָן הַיָּה מִשְׁלָל
צָבָר וּרְקָבָה הַדְלָקָה זֶה אַהֲרֹן. אָמַן הַדְלָקָת
הַנְּרוּת בְּמִקְדָּשׁ יְרָמֵז עַל הַוּפָעָת אָוֹר תֹּרָה
מָאוֹר הַגְּנוּנוֹ בְּנִפְשָׁת יְשָׁרָאֵל בְּתֹורָה שְׁבָעֵל
וְפָה וְזָהָה כְּחַכְמָה נִתְן לְאַהֲרֹן לְהַופִּיעַ וְלְהַאֲרִיר בְּלָבָב
יְשָׁרָאֵל אָוֹר תֹּרָה שְׁבָעֵל פָה עַל יְדֵי הַדְלָקָת
הַנְּרוּת וְזָהָה שְׁנָאָמָר (אֶבְוֹת א', י"ב) הַוִּי מַתְלִימִדּוֹ
שְׁלָל אַהֲרֹן וְגַוְיִ אָוֹבָה אֶת הַבְּרִיתוֹ וּמְקָרְבָּן
לְתֹרָה (וְנַתְבָּאָר חַנְכָה מִאָמָר א' וּשְׁאָר מִקּוֹמָה). וַיְשַׁׁלֵּם
לְזָהָה הַטָּעַם שְׁנָאָמָר בְּסֻפּוֹר פִּרְשָׁה זוֹ
וּשְׁמַת מִזְבְּחָה מַקְטָר קְטוֹרֶת שָׁאָין לוּ לְכָאָוָה
שִׁיְכָוֹת בְּפִרְשָׁה זוֹ הַמְדָבָרָת מַעֲנֵן בְּגָדִי
כְּהֹונָה. וְהִיא רָאוּי לְכֹתְבּוּ בְּפִרְשָׁת תְּרוּמָה
בֵין כָּל הַמִּשְׁכָן וּכְמוֹ שָׁעַמְדָר עַל זָהָה וְרַמְבָ"ז
ז"ל. אָמַן לְדִבְרֵינוּ יְוֹכֵן שָׁוֹהָוּ בְּעַצְמָה בְּחִינָת
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לְקָרְבָּן הַרְחָקוֹם לְהַקְדּוֹשָׁה וְהַוָּא
עֲנֵן הַקְטָרוֹת שְׁמַעְרְבִּין בָּה הַחֲלֹבָה שְׁרִיחָה
רַע וּלְיִהְדָה נְשָׁלָם מִצּוֹת סִמְנֵי הַקְטָרוֹת וּכְמוֹ
דָרְכִּיךְ וּבָא מְזָה עוֹד הַתְּגָלוֹת כְּבָוד שָׁמִים
וְכָמוֹ כָּן נּוֹכֵל לְדָרְשָׁה רַאשֵּׁן עַלְקָ כְּכָרְמָל
הַרְשִׁים שְׁבִישָׁרָל כְּאַלְיהָוָה בְּהַר הַכְּרָמָל
שָׁהַקְרִיב בָּאַיסּוּר שְׁחוּטִי חֹזֵן וְהִיא נָרָא
וְגַוְיִ שְׁדִיקָא עַל יִדְמָ יִשְׁלַׁח עַל יְדֵי יִתְרָה
כְּשַׁנְתְּקָרְבּוּ מִן הַרְחָקוֹת וּכְדָאִיתָא בְּזָהָה
בְּפִרְשָׁה זוֹ (קְפִ"ד). דְלִיתָה נְהֹרָא אֶלָּא הַהְוָא
דָנְפִיק מְגֻוְבָּה וְכָלְבָה וְלִיתְמָבָדָה בְּזָהָה
בְּפִרְשָׁה זוֹ (קְפִ"ד). דְלִיתָה נְהֹרָא אֶלָּא הַהְוָא
בְּיִשְׁאָרָה וּשְׁבִיקָה לִיה כְּדִין אַסְתָּלְקָ קְדוּשָׁא בְּרִיךְ
הַוָּא בְּיִקְרָיה. וַיְשַׁׁלֵּם הַבְּנִים כְּחַנְנָתָה
שְׁזָהָוּ עַצְמָם בְּחִינָת אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לְקָרְבָּן
כְּנָיל וְכָל עֲנֵנוֹי נִזְכָר בְּפִרְשָׁה זוֹ.

היה מרצון ה' יתברך כי באם היה להאדם חלק מבחינת הרע בעת יצירתו היה מבورو מיד לטוב. dazu היה בכח הבחירה לבورو כולם. אבל מפני שביצירתו לא נתן לו הס"מ חלק רק אחר כך שהשייא אותו לדעת טוב ורע. על ידי זה אין בכח האדם לתיקן בשלימות הפגם עד עת קז שיבולע המות לנצח כשייעיר ה' יתברך רוח הטומאה מן הארץ (ונחabar בזה פרשת בראשית אמר ח') וזה סוד שמר לו המלאך המות שיש ביכולת לתיקן גם בעולם הזה לעזרו המגיפה הייננו לבטל פגם שגדם המיתה והייןנו על ידי קטרות. וזה שאמרו שמר לו דבר וכיו' לו למשה ובינו ע"ה דיקא שיוכל לכלול הרע עם הטוב ולבררו לטוב כמו שהיא אם היה נסגר מיד בשעת יצירה.

ולבן נאמר למשה ובניו ע"ה קח לך סמים
וגור לך דיביקה שעיל ידו דיביקה יוכל
להתברר בחינת הרע על ידי שנכלל עם הטוב
אל על ידי עשיית הקטורתה שהיה הiscalות הרע
בטוב בפועל. וכיודע מאחד עשר סמנים
הקטורתה שהחלבנה ריחה רע ועל ידי
שמעורבה עם העשר סמנים שריחם טוב
נזהףן החלבנה עצמה לריח טוב ומכאן
למדו (כrichtה ר'): לזרוף פושעי ישראל
באגדות תעניתנו והיינו שגם הנפש שכבר
נסקע ברע יש לו תיקון להתברר לטוב על
ידי שמתהבר במצוותה עם עדה מישראל שהם
עשרה שעיל ידי זה יוכל גם הרע להתברר
אל לטוב. והנה בפרשה זו נזכר כל הכתנת אהרן
הכהן שיוכל לקרב נפשות ישראל על ידי
שנותע בכלם הארת הקדושה לכל נפש כפי
ערק הכתנתו ותשוקתו להתקרב לקדושה בנו
מצווה ותורה אוור וזהו התחלת הפרשה בשמן
ונר כנ"ל. ומסיים בפרשת מזבח הקטורת
והיינו תכילת התקורות להקדושה גם
הנפשות שכבר נסקעו ברע ואין להם פונה
לקדושה מכל מקום יש להם תקופה להתברר
לטוב על ידי צירופם להקדושה וזהו מדרשו
אנשל אהרן אוהב וכור ומקרבן לתורה. ולכן
נעשה עלייו הור זhab המרמז לכתר כהונה
שזכה אהרן לעולמי עד:

[יא] ועשית מזבח מקטר קטורת וגוו'. להבין למה נזכר מזבח הקטורת בפרשה זו המדוברת מבניי כהונה ומשיחת אהרן והיה לו להזכירו בפרשת תרומה עם שאר כל המשכן וכבר עמד בזוה הרמב"ן ז"ל. ויש לומר בזוה על פי מה שאמרו (וימתא ע"ב:) דזר זהב שעל מזבח הקטורת רמז לכתור כהונה שזכה אהרן וגנלו וכבר שאלנו למה לא נרמז כתור כהונה ובمزבח הנוחשת שעליו מקריב רוב הקרבנות. אמן בחינת כתור יורה על העניין שמניגעים ממנו עד לתכילת השורש. וענין קידושת כהונה יורה שכוחו לקרב נפשות ישראל לאביהם שבשמיים ועל כן נקרא אהרן שושבינה דמטרוניתא. והכתור מורה על תכילת הכהן לקרב עד השורש והיינו שנשלם כח הכהונה באחרון לדורות עולם וזהו דיקא על ידי מזבח הקטורת והוא על דרך מה שאמרו (שבת פ"ט). דרכ' מלאק המות ג' מסר לו דבר שנאמר (במדבר י"ז, י"ב) ויתן את הקטורת וגוו' ויעמוד בין המתים ובין החיים וגוו' אי לאו דאמיר ליה מי הוה יידע. ולhabbin הוכחה זו על משה ורבינו ע"ה דכתיב (שם י"ב, ז') בכל ביתך נאמן שלא היה יודע זו זה לעצור המגיפה אם לא ששמע מהמלאך המות. הוא על פי היידוע מכתבי הארץ"ל שככל המלאכים נתנו חלkom ביצירת האדם במאמר נשאה אדם וגוו' חז"ן מהס"מ שלא רצה ליתן חלקו אמן בשעת מתן תורה נתן ט. מרוצוננו חלko למשה ורבינו ע"ה הכהן לעצור המיתה ולבטל כוחו וזה שאמרו אי לאו דאמיר ליה מי הוה ידע כי בהכרת היה שימסור בעצמו הדבר לבטל כוחו.

ויש לתרץ בזוזה השאלה מהחר שעשה אדם
הראשון תשובה באמצעות החתטא (וכמו
שאמרו בעירובין י"ח: וכובור חדש סוף פרשת בראשית)
למה נשאר גזירות המיתה לדורות אחר
התשובה. וכמו כן בשעת מתן תורה שפסקה
וזו המתן ונתקבלתי פגם הנחש ואף שאחר כך
קלקללו הא עשו תשובה על הקלקול ולמה
לא נתקבלתי גזירות המיתה. רק הכל הוא מטעם
הנ"ל מפני שלא נתן הפס"מ מחלוקת בחינת
הרע בעת יצירת האדם ולא היה לו להאדם
בשעת יצירה שום שייכות לבחינת הרע וזה

[ד] ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור
וגו'. כבר הוזכר בפרשת תרומה
בכל הנדרשות שמן למאור רק כאן נוסף מה
שנאמר שמן זית זך כתית למאור. והנה
בזהותך (פרשה זו קע"ט) מדקדק כאן על לשון
ואתה דלא כתוב וצווית את בני ישראל ואמרנו
כבר שנראה שבתנחותם בא לישיב זה במאור
שאמרו מלך עשיתיך והיינו שהייה הוא
המצויה מצדך (ונחbare למלחה). ויש לומר דעתינו
שמן זית זך מרמז על האור בלבד פסולת וכמוה
שנברא מה' יתברך. ואור הראשון גנוו ה'
יתברך בתורה שכן איתא (בראשית רבבה ג', ה')
דחמש פעמים אורה שבamar יהי אור כנגד
חמשה חמשי תורה ומאמיר זה כנגד מדרכיך
חכמה דאיקרי קודש עילאה וכמ"ש (זוהר ח'
קכ"א). אורייתא נפקת מחכמה מאתור דאיקרי
קדוש וכוכ' וכבר אמרנו דאור וקדושה חלה
משה רבינו ע"ה שכשנולד נتمלא הבית או
(סוטה י'ב). וכן קדושה אחר שנוצר קדוש
שבת בזמן שהיא קבועה וכיימה לא נזק
קדושה עד משה רבינו ע"ה שנאמר (שמות
ה') כי המקום וגוי' אדרמת קדש לי כל בכוונה
קדושה במקום. ובמתן תורה שהוריד מש
רבינו ע"ה מן המשמים זיכה לכל ישראלי
שנקראו מלככת הנים וגוי קדוש ועל זכי
זה נאמר (טהילים פ'ב, ר) אני אמרתי אלה
אתם דלא היו מיתי (עבדוה וזה ה'). וזהו ש
זית זך בלבד כמו אדם הראשון קודם
הנחות וידועו דנהושת נגד יעקב אבינו ע'
הקלוקול וכמו בשעת מתן תורה. וכותיב כתה
למאור ולא למנחות אף שדרך לחתת הי'
בתבשיל (תנחומה פרשה זו ו') והמנחות קרבין
על גבי המזבח. רק המנחות קרבין על מזבח
הנחות וידועו דנהושת נגד יעקב אבינו ע'
כל פנים הם נחות ולא חרס ועל מזבח
הנחות קרבו חטאות ואשמות שאף פסול
ישראל יתוקנו על ידי תשובה. מה שאין
המנורה של זהב מרמז שיתוקן על ידי מזבח
רביינו ע"ה שהייה זך שורומו להאור ב
פסולות וכמו באדם הראשון קודם הקלוקול
וכמו שזכה לאור במתן תורה. ואמר כה
למאור שמרמז דכמו שהזות מוציא שמנור
ידי כתישה כך ישראל וכוכ' (מדרש ורבה פ'
זו ל"ג, א) וזה שנאמר כאן דלזכות לתה
הקלוקול בשלימות כמו שזכה במתן חנוכה
נצרכו הגלויות וגלות מצרים היה הכהן לה
תורה כמו שאמרנו כמה פעמים שזהו
היסורין שעיל ידי זה זכו לתורה ברכותו
ואכן כל הגלויות הם לתקן עולם שלא
מננו נדח והגלויות הם הכהן לזכות
תורה שבבעל פה להוציא הניותיות קדשו
שיש בגלויות ועל ידי זה יתוקנו כל הנפה